UMOWA RAMOWA O ŚWIADCZENIE USŁUG W ZAKRESIE WYKONANIA ROBÓT ZIEMNYCH, DROGOWYCH I SPECJALISTYCZNYCH TOWARZYSZĄCYCH PRACOM NA SIECI GAZOWEJ WYKONYWANYM PRZEZ SŁUŻBY TECHNICZNE GAZOWNI W ……

NR ……..

zawarta w ……., w dniu ……. r. *[lub wariantowo jeżeli umowa jest podpisywana kwalifikowanym podpisem elektronicznym:] w dniu podpisania przez ostatnią ze Stron*, pomiędzy:

Polską Spółką Gazownictwa sp. z o.o. z siedzibą w Tarnowie, ul. Wojciecha Bandrowskiego 16, 33-100 Tarnów, Oddział Zakład Gazowniczy w Warszawie, adres: ul. Równoległa 4A, 02-235 Warszawa, wpisaną do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000374001, NIP 525 24 96 411, REGON 142739519, o kapitale zakładowym 10.687.868.000,00 zł, którą reprezentuje:

1. _____ – _____,
2. _____ – _____,

zwaną dalej „**Zamawiającym**”

a

_____ z siedzibą w _____, ul. _____, __-___ _____, wpisaną do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy _____, __ Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod nr KRS _____, NIP _____, REGON _____, o kapitale zakładowym _____, którą reprezentuje:

1. _____ – _____,
2. _____ – _____,

[Lub wariantowo w przypadku gdy umowę podpisują nie osoby ujawnione w KRS, a pełnomocnik:]

_____ – Pełnomocnik, na podstawie załączonego do umowy pełnomocnictwa,

zwaną dalej „**Wykonawcą**”.

[Lub wariantowo w przypadku zawarcia umowy z osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą:]

_____ _____ prowadzącą/cym działalność gospodarczą pod firmą: _____ z siedzibą w _____, ul. _____, __-___ _____, NIP _____, REGON _____, działając-ą/ym osobiście/któr-ą/ego reprezentuje _____ _____ jako pełnomocnik na podstawie załączonego do umowy pełnomocnictwa,

*zwan-ą/ym dalej „**Wykonawcą**”.*

Zamawiający i Wykonawca są również w dalszej części umowy zwani łącznie „**Stronami**”, a każdy z osobna „**Stroną**”.

Niniejsza umowa ramowa jest w dalszej jej części zwana „**Umową**”.

Umowa została zawarta w wyniku przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia niepublicznego prowadzonego w trybie ……...

§ 1. PRZEDMIOT UMOWY

1. Zamawiający zleca, a Wykonawca zobowiązuje się świadczyć na rzecz Zamawiającego usługi w zakresie wykonania robót ziemnych, drogowych i specjalistycznych towarzyszących pracom na sieci gazowej wykonywanym przez służby techniczne Zamawiającego na obszarze działania

WZÓR

Gazowni w …… (**Usługi**), na podstawie jednostkowych zamówień (**Zamówienia**), składanych w miarę zaistnienia potrzeby Zamawiającego (**Przedmiot Umowy**).

2. Wykonawca zobowiązany jest do zapoznania się z „Ogólnymi Warunkami Umów Realizowanych dla Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o." z dnia 12 maja 2025 r. **(OWU)**, dostępnymi na stronie internetowej Zamawiającego pod adresem www.psgaz.pl, w zakładce: *Dla kontrahenta / Pliki do pobrania*. Wykonawca oświadcza, że zapoznał się z OWU przed zawarciem Umowy, nie wnosi do nich zastrzeżeń oraz akceptuje je w całości. Strony potwierdzają, iż OWU stanowią integralną część Umowy. W przypadku rozbieżności pomiędzy zapisami Umowy a OWU lub innych załączników, pierwszeństwo mają zapisy Umowy, z zastrzeżeniem § 12 OWU.

3. Szczegółowy opis i zakres Usług świadczonych w ramach Przedmiotu Umowy zawiera **Załącznik Nr 1**.

4. Umowa nie zobowiązuje Zamawiającego do zamówienia wszystkich Usług, które określa **Załącznik Nr 1**. Zamawiający zamawia Usługi według własnych potrzeb.

5. Zamawiający zastrzega sobie także prawo do zwiększenia ilości zamawianych w trakcie realizacji Umowy Usług jednego typu kosztem zmniejszenia ilości zamawianych Usług innych typów, które określa **Załącznik Nr 1**. Powyższe zmiany nie mogą spowodować zmiany cen jednostkowych oraz przekroczenia wartości Umowy, o której mowa w § 6.1.

6. Zamawiający ma prawo do kontroli realizacji Usług, w szczególności poprzez:

   1) możliwość żądania przedstawienia przez Wykonawcę raportu z postępu prac, w terminie 3 dni [roboczych] od dnia przekazania takiego żądania.

7. Zamawiający wyraża Wykonawcy zgodę na wykonanie Umowy z pomocą osób trzecich lub powierzenie wykonania Umowy osobom trzecim.

8. Orientacyjny wykaz miejscowości obsługiwanych przez Gazownię w …….. zawiera **Załącznik nr 2**.

§ 2. OŚWIADCZENIA STRON

1. Wykonawca oświadcza, iż posiada niezbędne możliwości techniczne oraz wiedzę, potrzebne do prawidłowej realizacji Umowy oraz zobowiązuje się wykonać Umowę dochowując najwyższej staranności. Wykonawca jest zobowiązany przy wykonywaniu Umowy stosować się do wytycznych Zamawiającego.

2. Wykonawca zobowiązuje się wykonać Umowę zgodnie z Instrukcją GN-E-OB.-13 – Roboty ziemne w strefie ulatniania paliwa gazowego (**Załącznik nr 3**), Instrukcją – Wykonanie wykopów o ścianach pionowych bez rozparcia o głębokości większej niż 1,5 m oraz wykopów o bezpiecznym nachyleniu ścian o głębokości większej niż 3,0 m (**Załącznik nr 4**).

3. Wykonawca zapewni przez cały okres trwania Umowy odpowiedni nadzór nad wykonywanymi pracami oraz cały niezbędny do wykonania Przedmiotu Umowy personel oraz nadzór nad nim.

4. Wykonawca zobowiązany jest do przestrzegania „Wymagań w zakresie BHP, Ppoż. i OŚ oraz klauzuli etycznej dla Wykonawców świadczących usługi na rzecz i terenie PSG sp. z o.o." aktualizacja z dnia 26.02.2026 r. do Wydania 8 z dnia 26.06.2024 (**Wymagania**), dostępnych na stronie internetowej Zamawiającego pod adresem www.psgaz.pl, w zakładce: *Dla Kontrahenta / Pliki do pobrania*. Wykonawca oświadcza, że zapoznał się z Wymaganiami przed zawarciem Umowy, nie wnosi do nich zastrzeżeń oraz akceptuje je w całości, jak również zobowiązuje się do zapoznania z Wymaganiami swoich pracowników oraz inne osoby, przy pomocy których będzie realizował Przedmiot Umowy.

5. Wykonawca zapewni, że jego pracownicy wykonujący Usługi będą posiadali wszelkie wymagane bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa uprawnienia, potwierdzone wymaganymi dokumentami, których okazania Zamawiający może zażądać w każdym czasie.

6. Wykonawca zapewni koordynację swoich działań ze służbami Zamawiającego.

WZÓR

7. Zamawiający oświadcza, że posiada status dużego przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 pkt 6) Ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych.

[Postanowienie opcjonalne:]

8. *Wykonawca oświadcza, że posiada status dużego przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych.*

9. Wykonawca oświadcza, że przed przystąpieniem do wykonywania Przedmiotu Umowy zapoznał się z treścią obowiązującego Programu Zgodności Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. (**Program zgodności**), którego celem jest zapewnienie równego i niedyskryminującego traktowania użytkowników systemu dystrybucyjnego oraz ochrona sensytywnych informacji handlowych. Program Zgodności oraz lista użytkowników systemu dystrybucyjnego są dostępne na stronie internetowej Zamawiającego pod adresem www.psgaz.pl, w zakładce: Dla kontrahenta / Pliki do pobrania. Wykonawca w ramach wykonywania Umowy zobowiązuje się do równego i niedyskryminującego traktowania użytkowników systemu dystrybucyjnego Zamawiającego oraz ochrony sensytywnych informacji handlowych, jak również wykorzystywania przedmiotowych danych jedynie w zakresie niezbędnym do realizacji Umowy.

§ 3. ZAMÓWIENIA

1. Każda Usługa będzie świadczona przez Wykonawcę na podstawie Zamówienia.

2. Zamówienie przekazywane jest Wykonawcy drogą mailową lub w formie pisemnej.

3. Zamówienie, o którym mowa w ust. 1 powyżej, będzie przekazywane w dwóch trybach:

   1) w trybie zgłaszania prac awaryjnych – Zamówienie zostaje przekazane niezwłocznie po zaistnieniu awarii. Podjęcie działań i rozpoczęcie robót przez Wykonawcę następuje niezwłocznie po zgłoszeniu awarii, jednak nie dłużej niż w przeciągu 4 godzin od powiadomienia o miejscu awarii osobiście, telefonicznie, za pomocą faksu lub pocztą elektroniczną na numery lub adresy: …… , powyższy termin obowiązuje całodobowo, również w święta i dni ustawowo wolne od pracy,

   2) w trybie zgłaszania prac eksploatacyjnych/remontowych/modernizacyjnych – Zamówienie zostanie przekazane po uzgodnieniu terminu realizacji prac z Wykonawcą, przy czym roboty winny zostać wykonane przez Wykonawcę najpóźniej w terminie 7 dni po przekazaniu Zamówienia przez Zamawiającego (w wyłączeniem dni wolnych od pracy i ustawowo wolnych od pracy) osobiście, za pomocą faksu lub pocztą elektroniczną na numery lub adresy: …….. , przyjęcie Zamówienia jest równoznaczne z przekazaniem Wykonawcy miejsca prowadzenia prac przez Zamawiającego.

4. Osobą upoważnioną przez Zamawiającego do składania Zamówień jest …… Zmiana osób upoważnionych do składania Zamówień nie stanowi zmiany Umowy.

5. Zamówienie powinno określać adres i termin wykonania robót oraz przedmiar robót..

6. Wykonawca będzie zobowiązany do potwierdzenia otrzymanego Zamówienia w takiej samej formie, w jakiej Zamawiający je złożył, niezwłocznie po jego otrzymaniu dla Zamówień zgłaszanych w trybie awaryjnym lub w terminie 2 dni [roboczych] dla pozostałych Zamówień. W przypadku braku jakiegokolwiek oświadczenia Wykonawcy w tym terminie, Zamówienie uznaje się za przyjęte do realizacji. Wykonawca nie może odmówić przyjęcia wykonania Zamówienia na warunkach określonych w Umowie, jeżeli całkowita wartość Zamówienia nie przekracza kwoty określonej w § 6.1.

7. Wykonawca zobowiązany jest do realizacji Usługi w terminie wskazanym w Zamówieniu, jednak nie dłuższym niż 7 dni roboczych od dnia złożenia Zamówienia. Strony mogą w poszczególnym Zamówieniu ustalić krótszy termin jego realizacji, w przypadku braku takiego ustalenia obowiązuje termin, o którym mowa w zdaniu poprzednim. Powyższe nie obowiązuje w przypadku Zamówień w trybie awaryjnym.

WZÓR

8. Dla Zamówień zgłaszanych w trybie awaryjnym Wykonawca zobowiązany jest przystąpić do realizacji Zamówienia niezwłocznie po zgłoszeniu awarii lub w terminie nie dłuższym niż 4 godziny od otrzymania Zamówienia.

§ 4. OKRES OBOWIĄZYWANIA UMOWY

1. Wykonawca zobowiązuje się realizować Przedmiot Umowy w okresie 24 miesięcy od dnia zawarcia Umowy.
2. Umowa ulega rozwiązaniu z chwilą osiągnięcia maksymalnej kwoty wynagrodzenia, o której mowa w § 6.1, o ile maksymalna kwota wynagrodzenia zostanie osiągnięta przed upływem terminu realizacji Umowy określonym w ust. 1.
3. Każda ze Stron ma prawo wypowiedzieć Umowę z zachowaniem 1 miesięcznego okresu wypowiedzenia, ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego.

§ 5. POTWIERDZENIE ŚWIADCZENIA USŁUG

1. Każdorazowa realizacja Usług objętych Zamówieniem zostanie potwierdzona pisemnym protokołem odbioru, podpisanym przez obie Strony bez zastrzeżeń, którego wzór stanowi **Załącznik Nr 5**. Zamawiający jest zobowiązany do odbioru Usług objętych Zamówieniem w terminie 7 dni roboczych od daty zgłoszenia przez Wykonawcę gotowości do takiego odbioru drogą mailową lub w formie pisemnej.
2. Zamawiający uprawniony jest do zgłoszenia uwag drogą mailową lub w formie pisemnej co do prawidłowości realizacji Zamówienia w terminie 7 dni roboczych od dnia zgłoszenia przez Wykonawcę gotowości do odbioru. W razie zgłoszenia takich uwag Wykonawca zobowiązany jest do ich uwzględnienia w terminie 7 dni roboczych od dnia ich zgłoszenia lub innym uzgodnionym przez Strony.
3. Po usunięciu przez Wykonawcę wszystkich wad i nieprawidłowości, o których mowa w ust. 2, Strony podpiszą protokół odbioru potwierdzający, że wszystkie wady i nieprawidłowości zostały w całości usunięte.
4. Za dzień wykonania Zamówienia uznaje się:
   1) dzień podpisania przez Strony bez zastrzeżeń protokołu odbioru, o którym mowa w ust. 1 – w przypadku, gdy Zamawiający nie zgłosi uwag co do prawidłowości realizacji Przedmiotu Umowy,
   2) dzień podpisania przez Strony bez zastrzeżeń protokołu odbioru, o którym mowa w ust. 3 – w przypadku wniesienia przez Zamawiającego uwag co do prawidłowości realizacji Przedmiotu Umowy.
5. Wraz z protokołem odbioru Wykonawca zobowiązany jest przekazać Zamawiającemu wszelkie niezbędne dokumenty potwierdzające realizację Usług, w szczególności dokumenty, o których mowa w **Załączniku nr 1**.

§ 6. WYNAGRODZENIE I ZASADY ROZLICZEŃ

1. Wykonawca za realizację Przedmiotu Umowy otrzyma łączne wynagrodzenie nieprzekraczające kwoty …….. (słownie: …… złotych).
2. Rozliczenie następować będzie po realizacji Zamówienia. Wynagrodzenie za wykonane Zamówienie obliczane będzie na podstawie cen jednostkowych / wskaźników cenotwórczych. Ceny jednostkowe Usług / wskaźniki cenotwórcze określone są w **Załączniku Nr 6.**
3. Wynagrodzenie obliczone zgodnie z ust. 2 ma charakter ryczałtowy i obejmuje całość prac i wszelkich kosztów związanych z realizacją Umowy.
4. Wynagrodzenie wyrażone jest w kwocie netto i zostanie powiększone o podatek VAT według stawki obowiązującej zgodnie z przepisami prawa podatkowego.

WZÓR

5. Wynagrodzenie będzie płatne na podstawie prawidłowo wystawionej:

   1) Faktury ustrukturyzowanej przesłanej przy użyciu Krajowego Systemu e-Faktur (**KSeF**), w terminie 30 dni od dnia otrzymania faktury oraz po dostarczeniu, zgodnie z ust. 6, oryginału lub kopii podpisanego przez Strony protokołu odbioru, lub

   2) Faktury elektronicznej przesłanej zgodnie z ust. 10 na adres wskazany w ust. 14.2, z zastrzeżeniem ust. 15, w terminie 30 dni od dnia otrzymania faktury wraz z oryginałem lub kopią podpisanego przez Strony protokołu odbioru.

   Podstawą do wystawienia faktury będzie wykonanie Zamówienia stosownie do postanowień § 5.4. Wykonawca wystawi fakturę w terminie 7 dni od dnia wykonania, o którym mowa w zdaniu poprzednim. Przez datę otrzymania faktury należy rozumieć dzień jej otrzymania w rozumieniu przepisów ustawy o podatku od towarów i usług.

6. Załączniki do faktury ustrukturyzowanej, przesłanej przy użyciu KSeF, należy przekazywać Zamawiającemu za pośrednictwem narzędzia dostępnego na stronie internetowej Zamawiającego pod adresem www.psgaz.pl, w zakładce: *Dla Kontrahenta / KSeF - Formularz załączników do faktur*. W drodze wyjątku dopuszcza się przesłanie dokumentów:

   1) drogą mailową na adres koordynatora Zamawiającego wskazany w § 11.1.1);

   2) w postaci linku do własnych zasobów Wykonawcy zamieszczonego na fakturze ustrukturyzowanej;

7. Strony postanawiają, że w przypadku wystawiania faktur w trybie offline24 oraz w trybie offline – niedostępność KSeF, Wykonawca będzie przesyłał faktury tylko i wyłącznie poprzez KSeF.

8. Płatność wynagrodzenia nastąpi przelewem na rachunek bankowy Wykonawcy prowadzony przez bank [***] o numerze [***], wskazany na fakturze. Za dzień płatności Strony przyjmują dzień obciążenia rachunku bankowego Zamawiającego. Zmiana rachunku bankowego Wykonawcy jest skuteczna dla Zamawiającego z chwilą powiadomienia go przez Wykonawcę poprzez pisemne oświadczenie i nie stanowi zmiany Umowy. Wykonawca oświadcza, że numer rachunku bankowego, który zostanie wskazany na fakturze jest numerem rachunku bankowego Wykonawcy, otwartym w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz znajduje się w wykazie, o którym mowa w art. 96b ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.

9. Na fakturze Wykonawca wskaże:

   Dane nabywcy: Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o., ul. Wojciecha Bandrowskiego 16, 33-100 Tarnów, NIP 5252496411,

   Dane odbiorcy: Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o., Oddział Zakład Gazowniczy w Warszawie, Gazownia w ……, ul. …… , 00-000 ……,,

   oraz następujące informacje: nr Umowy, nr Zamówienia, dane osoby składającej Zamówienie (tj.: imię i nazwisko oraz Gazownia w …..), termin płatności 30 dni.

10. Strony dopuszczają stosowanie faktur elektronicznych, które zostaną przesłane na adres wskazany w ust. 14.2, tylko w przypadku awarii KSeF (tryb awaryjny lub awaria całkowita), w przypadku podmiotów nieobjętych obowiązkiem wystawiania i udostępniania faktur przy użyciu KSeF albo do dnia poprzedzającego dzień, w którym Wykonawca obowiązany będzie do wystawiania i udostępniania faktur ustrukturyzowanych przy użyciu KSeF.

11. W przypadku, o którym mowa w ust. 10, faktury będą wystawiane i przesyłane zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o podatku od towarów i usług, przy zagwarantowaniu ich autentyczności pochodzenia, integralności treści i czytelności, w postaci zabezpieczonego przed edycją pliku (to jest w formacie PDF). Pliki z fakturami skompresowane, zaszyfrowane lub w formacie innym niż spełniający wymogi przewidziane w zdaniu pierwszym albo pliki zamieszczone pośrednio w wiadomości będącej załącznikiem innej wiadomości, nie będą uważane za skutecznie doręczone faktury elektroniczne. W sposób wskazany w niniejszym ustępie należy przekazywać również pozostałe dokumenty księgowe, niebędące fakturą lub protokół odbioru w formie oryginału lub kopii.

12. Faktury wystawione w trakcie awarii KSeF (tryb awaryjny lub awaria całkowita) należy opatrzyć odpowiednimi kodami QR. Do przesłanej faktury należy dołączyć wszystkie załączniki wymagane

WZÓR

Umową. W przypadku przesyłania faktur wystawionych w trybie awarii, Wykonawca wskaże w temacie wiadomości e-mail informacje świadczące o załączeniu ww. faktur np.: „Awaria KSeF faktura/(-y)", dodatkowo w treści wiadomości e-mail winien znajdować się wykaz wszystkich faktur załączonych w formie elektronicznej.

13. Faktury wystawione przez Wykonawcę, który nie jest obowiązany do wystawiania i udostępniania faktur przy użyciu KSeF, przesyłane są w formie elektronicznej na adres wskazany w ust. 14.2. Wykonawca wskaże w temacie wiadomości e-mail informacje świadczące o załączeniu faktur elektronicznych np.: „faktura / korekta faktury", zaś w treści wiadomości e-mail winien znajdować się wykaz wszystkich faktur załączonych w formie elektronicznej.

14. Strony zastrzegają, że faktury elektroniczne uznaje się za skutecznie wysłane i doręczone, tylko jeżeli zostały wysłane i odebrane przy użyciu niżej wskazanych adresów e-mail:

    1) dla wysyłki przez Wykonawcę - e-mail: ……,

    2) dla przyjęcia przez Zamawiającego - e-mail: faktury.elektroniczne@psgaz.pl.

15. W przypadku, o którym mowa w ust. 10, gdy z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy lub Zamawiającego nie jest możliwe wystawienie lub przesłanie faktury elektronicznej, Strona, u której przyczyny te wystąpią, niezwłocznie poinformuje drugą Stronę. W takiej sytuacji Wykonawca zobowiązany jest do doręczenia faktury na adres: Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. ul. Leona Kruczkowskiego 2, 00-412 Warszawa.

16. Zmiana adresu, o którym mowa w ust. 14 oraz ust. 15, jest skuteczna dla drugiej Strony z chwilą jej powiadomienia i nie stanowi zmiany Umowy.

17. W przypadku nieterminowej zapłaty Wykonawca może naliczyć Zamawiającemu odsetki za opóźnienie w wysokości zgodnej z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.

§ 7. GWARANCJA JAKOŚCI

1. Wykonawca udziela Zamawiającemu gwarancji jakości na Usługi na okres 24 miesięcy w przypadku robót objętych Umową oraz na okres 12 miesięcy na materiały użyte do wykonania przedmiotu Umowy lub zgodnie z gwarancją producenta (jeżeli dotyczy), w zależności, która jest dłuższa. Bieg gwarancji zaczyna się od dnia, o którym mowa w § 5.4. Wykonawca zapewnia, że w okresie obowiązywania gwarancji, Usługi, które zostaną zrealizowane na rzecz Zamawiającego, będą zrealizowane prawidłowo.

2. W ramach udzielonej gwarancji Wykonawca zobowiązuje się do przyjmowania zgłoszeń o nieprawidłowościach w zrealizowanej Usłudze oraz niezwłocznej nieodpłatnej naprawy lub ponownego wykonania Usługi w sposób prawidłowy. Termin gwarancji biegnie na nowo od momentu ponownego wykonania Usługi, o którym mowa w zdaniu pierwszym.

3. Wykonawca zapewnia, iż nieprawidłowości ujawnione w okresie obowiązywania gwarancji zostaną usunięte w terminie nie dłuższym niż 5 dni od daty zgłoszenia Wykonawcy ujawnionych nieprawidłowości, chyba, że Zamawiający zgodzi się na wydłużenie terminu, uzasadnione względami technicznymi lub organizacyjnymi, na które powoła się Wykonawca. Wykonawca nie ma prawa odmówić spełnienia świadczenia gwarancyjnego.

4. W przypadku nieprzystąpienia przez Wykonawcę do wykonania Usługi w sposób prawidłowy zgodnie z udzieloną gwarancją jakości, Zamawiający ma prawo do powierzenia wykonania Usługi przez podmiot trzeci na koszt i ryzyko Wykonawcy.

5. Zamawiający ma prawo zgłaszać reklamacje drogą mailową lub w formie pisemnej na adresy ……...

6. Reklamacja powinna zawierać wstępny opis nieprawidłowości, braków, uszkodzeń.

§ 8. ZAKOŃCZENIE UMOWY I KARY UMOWNE

1. Każda ze Stron ma prawo wypowiedzieć Umowę ze skutkiem natychmiastowym na zasadach określonych w § 5 OWU.

WZÓR

2. Zamawiający jest uprawniony do obciążenia Wykonawcy następującymi karami umownymi:
   1) za niewykonanie Usług objętych danym Zamówieniem w terminie wskazanym w Umowie, chyba że Wykonawca nie ponosi winy za niewykonanie w terminie Usług objętych danym Zamówieniem – w wysokości 200,00 zł (słownie: dwieście złotych) za każdą godzinę opóźnienia w przypadku Zamówień w trybie awaryjnym lub za każdy dzień opóźnienia dla pozostałych Zamówień,
   2) za nieterminowe usunięcie nieprawidłowości w wykonanej na rzecz Zamawiającego Usłudze, chyba że Wykonawca nie ponosi winy za niewykonanie tego obowiązku w terminie – w wysokości 200,00 zł (słownie: dwieście złotych), za każdy dzień opóźnienia,
   3) za naruszenie postanowień § 7 OWU dotyczących bezpieczeństwa i ochrony informacji – w wysokości 10 % wynagrodzenia netto określonego w § 6.1, za każde naruszenie,
   4) w razie wypowiedzenia lub odstąpienia od Umowy przez Zamawiającego z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy (niezależnie od podstawy prawnej) – w wysokości 20 % wynagrodzenia netto określonego w § 6.1,
   5) za nieprzystąpienie do realizacji Usług objętych danym Zamówieniem w terminie określonym w § 3.7 lub § 3.8, chyba że Wykonawca nie ponosi winy za niewykonanie tego obowiązku w terminie – w wysokości 200,00 zł (słownie: dwieście złotych), za każdą godzinę opóźnienia w przypadku Zamówień w trybie awaryjnym lub za każdy dzień opóźnienia dla pozostałych Zamówień,
3. Łączna wysokość kar umownych przysługujących Zamawiającemu na podstawie Umowy nie może przekroczyć 50 % wynagrodzenia netto określonego w § 6.1.

[Postanowienia opcjonalne:]

§ 9. ZABEZPIECZENIE NALEŻYTEGO WYKONANIA PRZEDMIOTU UMOWY

1. *Wykonawca zobowiązany jest do wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania Przedmiotu Umowy zgodnie z zasadami określonymi w § 10 OWU.*
2. *Strony oświadczają, że Wykonawca wniósł zabezpieczenie należytego wykonania Przedmiotu Umowy przed zawarciem Umowy.*
3. *Wysokość zabezpieczenia należytego wykonania Przedmiotu Umowy stanowi kwotę ……. zł (słownie: [***] złotych).*
4. *Wykonawca może wnieść zabezpieczenie w jednej lub kilku formach, o których mowa w § 10.4 OWU.*

§ 10. UBEZPIECZENIE

1. Wykonawca zobowiązany jest do posiadania ogólnego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przez cały okres realizacji Umowy, zgodnie z zasadami określonymi w § 11 OWU.
2. Wartość posiadanej polisy ubezpieczeniowej od odpowiedzialności cywilnej nie może być niższa niż 500 000,00 zł (słownie: pięćset tysięcy złotych).
3. Wykonawca zobowiązany jest do przedłożenia kopii polisy Zamawiającemu przy zawieraniu Umowy. Jeżeli przedłożona polisa wygaśnie, z uwagi na upływ terminu jej obowiązywania, bądź innych przyczyn, w trakcie trwania Umowy, Wykonawca jest obowiązany dostarczyć Zamawiającemu, nie później niż w terminie 4 (słownie: czterech) dni po wygaśnięciu ww. polisy nowy dowód ubezpieczenia, obejmujący okres od dnia wygaśnięcia poprzedniej polisy lub dowód opłaty.

§ 11. OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ UMOWY I DORĘCZENIA

WZÓR

1. Każda ze Stron powołuje swojego przedstawiciela do bieżących kontaktów, który będzie nadzorować sprawną realizację Umowy, zwanego dalej Koordynatorem:
   1) Koordynatorem ze strony Zamawiającego jest [***], tel. [***], e-mail: [***],
   2) Koordynatorem ze strony Wykonawcy jest [***], tel. [***], e-mail: [***].
2. Strony ustalają następujące adresy do doręczeń:
   1) dla Zamawiającego – adres: [***],
   2) dla Wykonawcy – adres: [***].
3. Zmiana osoby Koordynatora jest skuteczna dla drugiej Strony z chwilą jej powiadomienia. W przypadku zmiany adresu, o którym mowa w ust. 2, Strony zobowiązują się do niezwłocznego pisemnego powiadomienia drugiej Strony o nowym adresie do doręczeń, pod rygorem uznania za skutecznie doręczoną korespondencję wysłaną na dotychczasowy adres. Zmiana osoby Koordynatora lub adresu do doręczeń nie stanowi zmiany Umowy.
4. W przypadku gdy Strona składa oświadczenie w formie pisemnej powinno ono zostać doręczone za potwierdzeniem odbioru, osobiście lub na adres Strony wskazany w ust. 2. Za dzień doręczenia korespondencji uważa się dzień odbioru korespondencji przez adresata. W razie niemożności doręczenia pisma wysłanego przesyłką poleconą lub kurierską z przyczyn dotyczących Strony będącej adresatem, w szczególności w przypadku odmowy odbioru pisma przez Stronę lub zmiany adresu, pismo uważa się za skutecznie doręczone w dniu, w którym zostało nadane w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego albo złożono zlecenie jego doręczenia podmiotowi wykonującemu działalność pocztową (świadczącemu usługi kurierskie).

§ 12. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Wszelkie zmiany Umowy, jak również jej rozwiązanie, wypowiedzenie i odstąpienie, wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.
2. W kwestiach nieuregulowanych postanowieniami Umowy zastosowanie mają przepisy prawa powszechnie obowiązującego, w tym przepisy Kodeksu cywilnego.
3. Wszelkie spory mogące wyniknąć na tle wykonywania postanowień Umowy będą rozstrzygane przez sąd powszechny właściwy dla miejsca siedziby Oddziału Zamawiającego tj.: Oddziału Zakład Gazowniczy w Warszawie.
4. Umowę sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym egzemplarzu dla każdej ze Stron.

   [Lub wariantowo jeżeli Umowa jest podpisywana elektronicznym podpisem kwalifikowanym przez każdą ze Stron:]

   Umowa sporządzona została w jednym egzemplarzu, podpisanym elektronicznymi podpisami kwalifikowanymi, który został udostępniony każdej ze Stron.

§ 13. ZAŁĄCZNIKI

Integralną część Umowy stanowią następujące załączniki:

Załącznik Nr 1	Szczegółowy opis Usług.
Załącznik Nr 2	Obszar działania Gazowni.
Załącznik Nr 3	Instrukcja GN-E-OB.-13 – Roboty ziemne w strefie ulatniania paliwa gazowego
Załącznik Nr 4	Instrukcja – Wykonanie wykopów o ścianach pionowych bez rozparcia o głębokości większej niż 1,5 m oraz wykopów o bezpiecznym nachyleniu ścian o głębokości większej niż 3,0 m
Załącznik Nr 5	Wzór protokołu odbioru.

WZÓR

Załącznik Nr 6	Ceny jednostkowe Usług / wskaźniki cenotwórcze.
Załącznik Nr 7	Regulamin zlecania robót towarzyszących pracom na sieci gazowej.
Załącznik Nr 8	Klauzula antykorupcyjna

PODPISY:

Zamawiający:

_____ _____

_____ _____

Wykonawca:

_____ _____

_____ _____

WZÓR

Anna.Januszczyk11
Elektronicznie podpisany przez Anna.Januszczyk11
Data: 2026.08.16 22:16:35 +02'00'

ZAŁĄCZNIK NR 1

SZCZEGÓŁOWY OPIS I ZAKRES USŁUG ŚWIADCZONYCH W RAMACH PRZEMIOTU UMOWY

§ 1. OPIS I ZAKRES USŁUG

1. W ramach realizacji przedmiotu Umowy, określonego w § 1 ust. 1 Umowy, Wykonawca zobowiązuje się w szczególności do wykonywania:
    1) robót ziemnych rozumianych jako wykonanie wykopu liniowego lub jamistego za pomocą sprzętu mechanicznego lub ręcznie w zależności od potrzeb zgłoszonych przez Gazownie,
    2) robót budowlanych ziemnych, w tym:
        a) zajęcia i zabezpieczenia terenu, zdjęcia nawierzchni, wykonania wykopu, zasypania wykopu,
        b) zagęszczenia normatywnego warstw podbudowy wykonywanych nawierzchni,
    3) robót budowlanych ziemnych jako roboty niebezpieczne (o głębokości powyżej 1m):
        a) z szalowaniem wykopów,
        b) bez szalowania wykopów z wykonaniem normatywnego ukosowania ścian wykopu,
    4) odwodniania wykopów – ciągłego lub okresowego przy pomocy pomp błotnych lub igłofiltrów,
    5) prac nawierzchniowych – związanych z rozebraniem i odtworzeniem nawierzchni,
    6) prac transportowych – wywozu ziemi i gruzu z wykopów na składowisko oraz przywozu piasku w ilości ekwiwalentnej do objętości wywiezionego materiału z wykopu,
    7) przecisków, przewiertów sterowanych oraz innych robót z wykorzystaniem technologii bezwykopowych

2. W ramach realizacji przedmiotu Umowy, o którym mowa w § 1 ust. 1 Umowy i ust. 1 powyżej Wykonawca zobowiązuje się do:
    1) podjęcia działań i rozpoczęcie robót w miejscu wskazanym przez Zamawiającego:
        a) w trybie zgłaszania prac awaryjnych,
        b) w trybie zgłaszania prac eksploatacyjnych/remontowych/modernizacyjnych,
    2) zakupu oraz dowozu na miejsce robót materiałów i wyrobów niezbędnych do wykonania przedmiotu Umowy, Wykonawca jest zobowiązany do posiadania dokumentów potwierdzające dopuszczenie materiałów i wyrobów do stosowania w budownictwie,
    3) zapewnienia w miejscu robót sprzętu niezbędnego do wykonania przedmiotu Umowy,
    4) zgłoszenia robót do obmiaru najpóźniej w ciągu 4 godzin od otrzymania (telefonicznie, faksem lub drogą elektroniczną – e-mail) zgłoszenia zakończenia

robót na sieci gazowej,

5) wykonywania robót odtworzeniowych po otrzymaniu zgłoszenia zakończenia robót montażowych na sieci gazowej w sposób umożliwiający przywrócenie ruchu ulicznego i ruchu poza pasem drogowym w terminie:
    a) do końca następnego dnia od daty obmiaru – dla wykopów w pasie jezdni,
    b) do końca trzeciego dnia od daty obmiaru – dla wykopów pozostałych,
6) rzetelnego i terminowego wykonywania powierzonych robót, zgodnie z zasadami sztuki budowlanej, przepisami technicznymi, obowiązującymi u Zamawiającego procedurami i instrukcjami wykonywania prac gazoniebezpiecznych, przepisami bhp i ppoż. oraz przepisami o ochronie środowiska,
7) zorganizowania zaplecza budowy w pasie frontu robót i zabezpieczenie terenu robót pod względem ppoż. i bhp oraz ponoszenia odpowiedzialności wobec Zamawiającego i osób trzecich za szkody powstałe w trakcie realizacji robót,
8) zajęcia na podstawie przekazanej przez Zamawiającego kopii zgłoszenia zajęcia terenu (kopia zgłoszenia zajęcia terenu przekazywana Wykonawcy jedynie w trybie zgłaszania prac awaryjnych) i zabezpieczenie terenu poprzez oznakowanie robót wykonywanych w pasie drogowym i zapewnienia utrzymania oznakowania przez okres realizacji robót,
9) niezwłocznego demontażu tymczasowego oznakowania po zakończeniu robót,
10) zlecania odpowiednim jednostkom organizacyjnym odpowiedzialnym za funkcjonowanie infrastruktury technicznej nadzorów technicznych, niezbędnych dla prawidłowego wykonania robót,
11) po zakończeniu robót – uporządkowanie zajętego terenu i przywrócenie go do stanu pierwotnego oraz zawiadomienia Zamawiającego o przywróceniu ruchu ulicznego i ruchu poza pasem drogowym faksem, bądź pocztą elektroniczną. Zamawiający dopuszcza wykonanie prowizorycznego zabruku chodnika lub jezdni do czasu odtworzenia stałej nawierzchni zgodnie z warunkami określonymi przez właściciela/zarządcę terenu. W przypadku braku możliwości doprowadzenia terenu do stanu sprzed rozpoczęcia prac (trawniki, nasadzenia itp.) bezpośrednio po wykonaniu prac gazowniczych i obmiarze, Wykonawca zobowiązany jest, w wyznaczonym przez Zamawiającego terminie, doprowadzić teren do stanu sprzed rozpoczęcia prac lub uszkodzenia (trawniki, nasadzenia itp.) Wraz z protokołem odbioru Wykonawca przekazuje Zamawiającemu dokumentację fotograficzną miejsca prowadzenia prac, dokumentując wykonany wykop, całkowite odtworzenie stanu pierwotnego oraz ewentualnie, gdyby taka sytuacja miała miejsce, prowizoryczny zabruk,
12) wykonywania badania stopnia zagęszczenia gruntu w akceptowanej przez właściciela lub zarządcę drogi placówce badawczej,
13) zgłaszania do obmiaru upoważnionym przedstawicielom Zamawiającego robót zanikających i ulegających zakryciu,
14) przekazywania Zamawiającemu protokołów odbioru zajętego terenu po robotach, podpisanego przez właściciela lub zarządcę terenu i sporządzonego zgodnie z jego wymaganiami. Zamawiający może, w uzasadnionych przypadkach i wedle swego uznania, powołać wewnętrzną komisję odbiorową i dokonać odbioru terenu. W przypadku, gdy właściciel lub zarządca terenu nie dokona odbioru w ciągu 30 (słownie: trzydziestu) dni od daty zgłoszenia przez Wykonawcę terenu do odbioru, Wykonawca poinformuje pisemnie o tym fakcie Zamawiającego dołączając korespondencję potwierdzającą fakt takiego zgłoszenia do odbioru, pisemną odmowę odbioru terenu itp. Odmowa odbioru terenu przez właściciela lub zarządcę

nie stanowi obligatoryjnej przesłanki do powoływania przez Zamawiającego wewnętrznej komisji odbiorowej. Zamawiający może, w uzasadnionych przypadkach i wedle swego uznania, powołać wewnętrzną komisję odbiorową i dokonać częściowego odbioru terenu, np. w przypadku stwierdzenia występowania warunków atmosferycznych uniemożliwiających odtworzenie nawierzchni lub braku możliwości doprowadzenia terenu do stanu pierwotnego (trawniki, nasadzenia itp.),

15) usuwania stwierdzonych usterek w terminie 2 (słownie: dwóch) tygodni od pisemnego wezwania do ich usunięcia. W przypadku nie usunięcia usterek w terminie jak wyżej, Zamawiający zleci wykonanie naprawy wybranemu przez siebie oferentowi i obciąży (według przedstawionych przez tego oferenta stawek) tymi kosztami Wykonawcę,

16) odtwarzania nawierzchni terenu po zakończeniu robót zgodnie z warunkami określonymi (np. w formie decyzji administracyjnej) przez właścicieli/zarządców terenów,

17) posiadania potencjału technicznego oraz odpowiednią ilość pracowników (posiadającymi uprawnienia wymagane w obowiązujących u Zamawiającego procedurach) zapewniającą możliwość prowadzenia prac ziemnych w 2 miejscach jednocześnie w ciągu każdej 8-godzinnej zmiany Gazowni w zakresie wykonywania prac będących przedmiotem Umowy,

18) przestrzegania przepisów BHP i przepisów przeciwpożarowych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz zapoznania się i zapoznania swoich pracowników oraz inne osoby, przy pomocy których będzie realizowany Przedmiot Umowy, z potencjalnymi zagrożeniami dla bezpieczeństwa i zdrowia mogącymi wystąpić podczas prac wykonywanych na terenie Zamawiającego, dostępnymi na stronie internetowej Zamawiającego pod adresem www.psgaz.pl, w zakładce: *Dla Kontrahenta / Pliki do pobrania / Charakterystyka pracy oraz identyfikacja zagrożeń wraz z oceną ryzyka zawodowego podczas prowadzenia prac przez wykonawców zewnętrznych na sieciach gazowych, obiektach i terenach PSG*,

19) zapewnienia pracowników posiadających odpowiednie kwalifikacje, kompetencje i wiedzę z zakresu: bezpieczeństwa i higieny pracy, ppoż. oraz ochrony środowiska, jak również zasad postępowania w sytuacjach awaryjnych,

20) zatrudniania przy realizacji Umowy osób posiadających odpowiednie uprawnienia, w tym wymagane przepisami ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (jedn. tekst: Dz. U z 2012 r. poz. 1059 ze zm.), aktualne świadectwa kwalifikacyjne uprawniające do zajmowania się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci, wykonywania czynności i prac objętych Umową ze szczególną starannością, zasadami wiedzy technicznej i obowiązującymi przepisami,

21) pisemnego zgłaszania wypadków oraz zdarzeń potencjalnie wypadkowych mających miejsce w trakcie wykonywania zleconych prac służbom bhp u Zamawiającego, na terenie którego prowadzone są prace,

22) wykonywania czynności i prac objętych Umową ze szczególną starannością, zasadami wiedzy technicznej, przepisami prawa polskiego, a także polskimi normami.

3. Szczegółowy opis postępowania opisuje Regulamin zlecania robót towarzyszących pracom na sieci gazowej stanowiący **Załącznik nr 7** do Umowy.

§ 2. MATERIAŁY

1. Wykonawca zobowiązuje się wykonać przedmiot Umowy z materiałów własnych, za których zakup, transport i rozładunek odpowiada.

2. Materiały powinny odpowiadać wymogom wyrobów dopuszczonych do obrotu i stosowania w budownictwie określonych w ustawie Prawo budowlane.
3. Materiały powinny posiadać pisemne gwarancje producenta lub sprzedawcy.
4. Wykonawca obowiązany jest dołączyć do dokumentacji powykonawczej certyfikaty zgodności z Polską Normą lub aprobatą techniczną wbudowanych materiałów i urządzeń.
5. Na każde żądanie Zamawiającego, Wykonawca obowiązany jest okazać w stosunku do wskazanych materiałów certyfikat zgodny z Polską Normą lub aprobatą techniczną. Wykonawca przekaże w dniu odbioru przedmiotu Zamówienia wszelkie certyfikaty i aprobaty dotyczące materiałów wykorzystanych do wykonania przedmiotu Zamówienia. Dokumenty te zostaną dołączone do protokołu odbioru.

Załącznik nr 2 do Umowy Ramowej

Obszar działania Gazowni z terenu OZG w Warszawie

Nr zadania	Gazownia	Obszar Gazowni (Gazownia / Placówka)	Województwo	Powiat	Rodzaj	Gmina
Zadanie nr 1	Gazownia w Pionkach	Gazownia w Pionkach	mazowieckie	kozienicki	gmina wiejska	Garbatka-Letnisko
					gmina miejsko-wiejska	Kozienice
					gmina wiejska	Sieciechów
				radomski	gmina miejsko-wiejska	Jedlnia Letnisko
					gmina miejska	Pionki
					gmina wiejska	Pionki
				zwoleński	gmina wiejska	Pioliczna
					gmina miejsko-wiejska	Zwoleń
Zadanie nr 2	Gazownia w Siedlcach	Gazownia w Siedlcach	mazowieckie	łosicki	gmina wiejska	Huszlew
					gmina miejsko-wiejska	Łosice
					gmina wiejska	Olszanka
					gmina wiejska	Sarnaki
					gmina wiejska	Stara Kornica
				Siedlce	gmina miejska	Siedlce
				siedlecki	gmina wiejska	Korczew
					gmina wiejska	Kotuń
					gmina wiejska	Mokobody
					gmina miejsko-wiejska	Mordy
					gmina wiejska	Przesmyki
					gmina wiejska	Siedlce
					gmina wiejska	Skórzec
					gmina wiejska	Suchożebry
					gmina wiejska	Wiśniew
					gmina wiejska	Wodynie
					gmina wiejska	Zbuczyn
		Placówka w Sokołowie Podlaskim	mazowieckie	siedlecki	gmina wiejska	Paprotnia
				sokołowski	gmina wiejska	Jabłonna Lacka
					gmina wiejska	Repki
					gmina wiejska	Sabnie
					gmina miejska	Sokołów Podlaski
					gmina wiejska	Sokołów Podlaski
					gmina wiejska	Sterdyń
				węgrowski	gmina wiejska	Liw
					gmina wiejska	Miedzna
					gmina miejska	Węgrów

GN-E-OB-13
Roboty ziemne w strefie ulatniania paliwa gazowego na sieci gazowej niskiego i średniego ciśnienia

Właściciel procesu: Zastępca Dyrektora Departamentu Infrastruktury - Główny Inżynier

Spis treści

I. Cel instrukcji 3
II. Zakres 3
III. Definicje 3
IV. Tryb postępowania 3
4.1. Odpowiedzialność i uprawnienia 3
4.2. Skład osobowy brygad 3
4.3. Opis wykonywanych czynności 3
4.4. Wykaz podstawowego sprzętu, narzędzi i środków 5
V. Dokumenty związane 6
VI. Załączniki 6
VII. Karta zmian i przeglądu 6
VIII. Historia wydań 6

I. Cel instrukcji

Celem instrukcji jest ustalenie sposobu bezpiecznego i efektywnego wykonywania pracy gazoniebezpiecznej, do której zalicza się „Roboty ziemne w strefie ulatniania paliwa gazowego na sieci gazowej niskiego i średniego ciśnienia".

II. Zakres

Przedmiotem instrukcji jest określenie prac przygotowawczych oraz podstawowych czynności, w kolejności ich realizacji, przy prowadzeniu robót ziemnych w strefie ulatniania paliwa gazowego. Instrukcja ma zastosowanie dla sieci gazowych niskiego i średniego ciśnienia. Instrukcja zawiera ustalenia w zakresie zapewnienia warunków bezpiecznego wykonywania pracy oraz zalecenia dotyczące zastosowania sprzętu, materiałów i narzędzi.

III. Definicje

W niniejszej instrukcji stosuje się określenia i skróty zgodne z dokumentem „Zasady organizacji, wykonywania i dokumentowania prac gazoniebezpiecznych w PSG".

IV. Tryb postępowania

4.1. Odpowiedzialność i uprawnienia

Odpowiedzialność za organizację i kierowanie pracami ponosi Odpowiedzialny, określony w dokumencie „Zasady organizacji, wykonywania i dokumentowania prac gazoniebezpiecznych w PSG", a za bezpieczne wykonanie fizycznych czynności składających się na pracę gazoniebezpieczną odpowiedzialność ponoszą pracownicy wchodzący w skład wyznaczonej do tej pracy brygady.

4.2. Skład osobowy brygad

Prace gazoniebezpieczne powinny być nadzorowane i wykonywane w składzie wynikającym z przepisów prawa, przez pracowników posiadających odpowiednie kwalifikacje w zakresie dozoru oraz wykonywane przez pracowników posiadających odpowiednie kwalifikacje w zakresie eksploatacji urządzeń energetycznych, uzyskane na podstawie przepisów prawa energetycznego.

4.3. Opis wykonywanych czynności

4.3.1. Wymagania ogólne

Osoby przystępujące do prac mają obowiązek znać treść niniejszej instrukcji wykonawczej i przestrzegać jej postanowień.

Pracownicy realizujący prace wymienione w niniejszej instrukcji powinni być ubrani w odzież ochronną trudnopalną antyelektrostatyczną i rękawice ochronne oraz okulary lub gogle ochronne. W przypadku prac realizowanych w pasie ruchu drogowego pracownicy są obowiązani do stosowania odzieży ochronnej spełniającej wymagania w zakresie intensywnej widzialności.

4.3.2. Prace przygotowawcze

4.3.2.1. Przeprowadzić analizę dokumentacji obiektu, a w szczególności sprawdzając: rok budowy gazociągu, ciśnienie nominalne gazu, maksymalne ciśnienie robocze gazociągu (MOP), rodzaj rur przewodowych, średnice nominalną rur, nominalne grubości ścianek rur.

4.3.2.2. W pobliżu wykopu, w miejscu najdogodniejszym, zgodnie z decyzją Odpowiedzialnego, rozstawić podręczny sprzęt gaśniczy, rozmieścić materiały, narzędzia, maszyny i urządzenia techniczne niezbędne do wykonania pracy, a także przewidziane do zastosowania środki ochrony indywidualnej oraz sprzęt zabezpieczający.

4.3.2.3. Zlokalizować miejsce uchodzenia gazu np. przy pomocy szpilkowania zgodnie z instrukcją „Lokalizacja nieszczelności w atmosferze paliwa gazowego za pomocą szpilkowania”.

4.3.2.4. Przed przystąpieniem do robót ziemnych Odpowiedzialny podejmuje decyzję o ewentualnym obniżeniu ciśnienia w uszkodzonym gazociągu w porozumieniu z Działem Zarządzania Ruchem Sieci.

Uwaga:

Przed przystąpieniem do prac w miejscach zagrożonych obecnością gazu ziemnego należy dokonać pomiaru stężenia metanu i zawartości tlenu w powietrzu.

Podczas prowadzenia prac pomiary należy wykonywać w sposób ciągły.

Przy wykonywaniu prac na gazociągach gazu koksowniczego – obowiązuje dokonywanie ciągłego pomiaru stężenia tlenku węgla w powietrzu i zawartości tlenu w powietrzu.

4.3.3. Czynności podstawowe

4.3.3.1. Roboty ziemne należy wykonywać w sposób bezpieczny, by nie dopuścić do zaiskrzenia, które mogłoby spowodować zapalenie się uchodzącego gazu lub jego wybuch.

4.3.3.2. Roboty ziemne w obrębie 0,5 metra od gazociągu wykonywać ręcznie.

4.3.3.3. W czasie wykonywania pracy w wykopie, jeśli jest on głębszy niż 1,5 m, pracownicy powinni mieć założone szelki bezpieczeństwa i z powierzchni powinni być asekurowani linkami przez innych pracowników.

4.4. Wykaz podstawowego sprzętu, narzędzi i środków

4.4.1. Sprzęt, narzędzia i materiały pomocnicze zalecane do wykonania pracy:

- sprzęt mechaniczny do robót ziemnych,
- urządzenie do cięcia asfaltu,
- sprężarka,
- młot udarowy,
- pompa wodna lub szlamowa,
- sprzęt do szpilkowania,
- drabina,
- agregat prądotwórczy,
- komplet narzędzi ślusarskich i kluczy monterskich (nieiskrzących lub zabezpieczonych przed zaiskrzeniem),
- bariery ochronne, taśmy ostrzegawcze,
- tablice ostrzegawcze i informacyjne, oświetlenie w wykonaniu przeciwwybuchowym lub innym (do pracy poza strefą zagrożenia wybuchem),
- przyrządy do pomiaru stężenia metanu i zawartości tlenu,
- przyrządy do pomiaru stężenia tlenku węgla przy gazie koksowniczym,
- zestaw uziemiający.

4.4.2. Środki ochrony indywidualnej oraz sprzęt BHP i Ppoż. zalecane do wykonania pracy:

- ubranie ochronne trudnopalne antyelektrostatyczne,
- kaptur ochronny /kominiarka /czapka - trudnopalne antyelektrostatyczne,
- obuwie bezpieczne w klasie S3 lub wyższej,
- kamizelka ostrzegawcza (w przypadku prowadzenia prac w obrębie pasa ruchu drogowego, gdy pracownik nie został wyposażony w odzież ochronną spełniającą wymagania w zakresie intensywnej widzialności),
- rękawice ochronne,
- hełmy ochronne,
- okulary ochronne/gogle ochronne/przyłbica ochronna,
- środki ochrony dróg oddechowych (aparat powietrzny),
- półmaska przeciwpyłowa,
- szelki bezpieczeństwa i linki asekuracyjne,

- środki łączności w wykonaniu przeciwwybuchowym lub inne (do stosowania poza strefą zagrożenia wybuchem),
- gaśnice śniegowe lub proszkowe o łącznej masie min6 kg,
- koc gaśniczy,
- apteczka pierwszej pomocy,
- ochronniki słuchu.

Uwaga:

W ramach prowadzonych prac mogą zostać dodatkowo użyte sprzęt i materiały nieujęte w wykazach. Decyzję o zastosowaniu odpowiednich materiałów, narzędzi i sprzętu oraz środków ochrony indywidualnej, sprzętu bhp i ppoż., w zależności od potrzeb i zagrożeń, podejmuje Odpowiedzialny.

V. Dokumenty związane

Dokumenty związane z instrukcją:

- „Zasady organizacji, wykonywania i dokumentowania prac gazoniebezpiecznych w PSG”

VI. Załączniki

brak

VII. Karta zmian i przeglądu

Lp.	Data zmiany/przeglądu (uzupełnia Biuro Regulacji)	Ogólny opis zakresu zmiany (nr punktu/ załącznika, zmiana odpowiedzialności, nowy tryb postepowania w punkcie…)

VIII. Historia wydań

Numer wydania	Numer Zarządzenia	Data Zarządzenia	Początek okresu obowiązywania	Koniec okresu obowiązywania

POLSKA
SPÓŁKA GAZOWNICTWA

Wykonywanie wykopów o ścianach pionowych bez rozparcia o głębokości większej niż 1,5 m oraz wykopów o bezpiecznym nachyleniu ścian o głębokości większej niż 3 m.

Właściciel procesu: Dyrektor Departamentu BHP Ochrony Ppoż. i ochrony Środowiska

Spis treści:

I. Cel instrukcji 3

II. Zakres 3

III. Definicje 3

IV. Tryb postępowania 3

V. Dokumenty związane 11

VI. Karta zmian i przeglądu 11

VII. Historia wersji 11

I. Cel instrukcji

Celem instrukcji jest w szczególności zapewnienie bezpieczeństwa zdrowia i życia pracowników podczas wykonywania wykopów o głębokości ponad 1,5 m oraz wykopów o bezpiecznym nachyleniu ścian o głębokości większej niż 3 m.

II. Zakres

Zakresem instrukcji objęte są wszystkie przedmiotowe prace prowadzone w poszczególnych komórkach / jednostkach organizacyjnych Spółki. Niniejsze postanowienia obowiązują wszystkich pracowników Spółki oraz pracowników firm zewnętrznych, którzy wykonują prace w ramach zleconych usług. Instrukcja zawiera wykaz stosowanego sprzętu, materiałów, narzędzi oraz wymagania zapewniające bezpieczne warunki pracy.

III. Definicje

W niniejszej instrukcji stosowane są definicje i pojęcia zgodne z dokumentem Zasady organizacji, wykonywania i dokumentowania prac niebezpiecznych.

IV. Tryb postępowania

1. Odpowiedzialność

1.1 Odpowiedzialność za organizację i prowadzenie prac ponosi Odpowiedzialny. Za wykonanie czynności odpowiadają wyznaczeni pracownicy wchodzący w skład brygady.

1.2 Odpowiedzialny zobowiązany jest do udzielenia instruktażu pracownikom zatrudnionym przy tych pracach w miejscu robót przed ich rozpoczęciem.

1.3 Osoby przystępujące do pracy mają obowiązek znać treść niniejszej instrukcji i przestrzegać jej postanowień

2. Postanowienia ogólne

2.1 Pracownicy obsługujący koparki i koparko – ładowarki, urządzenia do cięcia asfaltu, winni posiadać aktualne zaświadczenia kwalifikacyjne uprawniające do obsługi określonych typów urządzeń.

2.2 Praca może być wykonywana w zespole, co najmniej dwuosobowym.

2.3 Głębokie wykopy należy wykonywać, o ile jest to możliwe, mechanicznie – uwarunkowane jest to rozpoznaniem stanu uzbrojenia technicznego terenu.

2.4 Mechanicznie wykonywanie wykopów może się odbywać na terenach, posiadających wiarygodne i aktualne podkłady geodezyjne, ewentualnie rozpoznane wykopami kontrolnymi.

2.5 Prace w pobliżu instalacji podziemnych i głębienie wykopów kontrolnych mogą być wykonywane tylko ręcznie.

2.6 Wykonywanie wykopów sprzętem mechanicznym w bezpośredniej bliskości linii elektroenergetycznych i trakcyjnych, będących pod napięciem, jest niedopuszczalne. Praca koparki, w pobliżu czynnych napowietrznych linii energetycznych, jest dozwolona w odległości niemniejszej, licząc w poziomie od skrajnych przewodów, niż:

- 3m dla linii o napięciu znamionowym do 1 kV,
- 5 m od linii do 15 kV,
- 10 m od linii do 30 kV,
- 15 m od linii do 110 kV,
- 30 m od linii o napięciu znamionowym ponad 110 kV.

2.7 Rozpoczęcie prac w odległościach bliższych niż określa p. 2.6 musi być poprzedzone zgłoszeniem do właściwej jednostki zarządzającej daną linią energetyczną i uzgodnieniem warunków technicznych i organizacyjnych prowadzenia prac.

2.8 Koparki i inne urządzenia ruchome, które mogą zbliżyć się na niebezpieczną odległość do napowietrznych linii energetycznych, powinny być wyposażone w sygnalizator napięcia.

2.9 Pod względem szerokości dna wykopy dzielimy na:

- wąskoprzestrzenne - o szerokości dna do 1,5 m i nieograniczonej długości,
- szerokoprzestrzenne - o szerokości dna ponad 1,5 m i nieograniczonej długości,
- doły monterskie - o szerokości i długości dna lub średnicy do 1,5 m.

względem głębokości wykopy dzielimy na:

- płytkie – o głębokości mniejszej lub równej 1 m,
- średniogłębokie – o głębokości nie większej niż 3 m,
- głębokie – o głębokości większej niż 3 m.

2.10 Sposób prowadzenia prac i zabezpieczenia wykopu uwarunkowany jest strukturą i zwięzłością gruntu. Grunty najczęściej spotykane mieszczą się w kategoriach I do V i są to m.in.:

- kat. I - grunty sypkie (piaski),
- kat. II - grunty małospoiste i słabo spoiste (ziemie uprawne, bez widocznej zawartości piasku, żwiry, mułki),
- kat. III - skały spękane, rumowiska zwietrzelinowe i budowlane, żwiry
- z otoczakami,
- kat. IV - grunty spoiste (gliny, iły),
- kat. V - skały lite.

3. Czynności przygotowawcze

3.1 Przed rozpoczęciem prac miejsca niebezpieczne należy ogrodzić oraz rozmieścić odpowiednie tablice informacyjno-ostrzegawcze.

3.2 W pasie drogowym po zmierzchu należy zastosować zapory drogowe (zastawy) zaopatrzone w światło ostrzegawcze koloru czerwonego umieszczone na wysokości nie niższej niż 1 m.

3.3 Teren prowadzonych prac oznaczyć tablicami ostrzegającymi o zagrożeniu związanym z wykonywanymi pracami, zmianie systemu ruchu itp.

3.4 Ogrodzenie powinno się znajdować minimum 1,0 m od krawędzi wykopu, jeśli grunt będzie wywożony na bieżąco lub 1,0 m od miejsca składowania gruntu.

3.5 W przypadku konieczności udostępnienia pieszym przejścia nad wykopami przy pracach drogowych należy stosować w tym celu kładki dla pieszych U-28 o wymiarach: wysokość balustrady 1,1 m., szerokości min 1,0 m., listwy ocznej (krawężnikowej) o wysokości 0,25 m., w połowie wysokości miedzy balustradą i listwą boczna poprzeczka. Balustrada, poprzeczka i listwa boczna powinna być pomalowana w pasy biało-czerwone przy czym szerokość pasów wynosi 0,25m.

3.6 W razie wykonywania prac ziemnych w miejscach o dużym natężeniu ruchu pieszego, szczególnie w pobliżu przedszkoli, szkół, placów zabaw, pasaży miejskich, na okres przerw w pracy wykopy należy zakrywać pomostami drewnianymi lub płytami stalowymi.

3.7 W obszarze wyznaczonym do prowadzenia prac odpowiedzialny wyznacza trasy dróg dojazdowych, miejsca składowania urobku, materiałów, sprzętu oraz ustawienia koparki, jeśli przewidywane jest urabianie mechaniczne.

3.8 Wyznaczone miejsca składowania urobku, materiałów, sprzętu oraz ustawienia koparki w żadnym momencie prowadzonych prac nie mogą znajdować się w obrębie klina odłamu właściwego dla danej kategorii gruntu dla wykopów nieszalowanych lub bliżej niż 0,6 m od brzegu wykopu szalowanego, jeśli obciążenie szalunku było przewidziane w projekcie.

4. Prowadzenie prac

4.1 Odpowiedzialny zapoznaje pracowników z zakresem pracy, rodzajem i usytuowaniem uzbrojenia podziemnego, sposobem komunikacji oraz kolejnością wykonywania czynności.

4.2 Usunięcie nawierzchni bitumicznej i betonowych podbudów należy dokonać przy pomocy pił do cięcia asfaltu lub betonu oraz młotów pneumatycznych, hydraulicznych lub spalinowych.

4.3 Sprężarkę lub wielozadaniową stacje hydrauliczną należy ustawić w miejscu możliwie oddalonym od miejsca pracy, a przewody powietrzne i hydrauliczne zabezpieczyć przed zgniataniem, uszkodzeniem mechanicznym.

4.4 Pracownik obsługujący maszyny techniczne ujęte w pkt. 4.2. i 4.3. powinien znać postanowienia instrukcji bezpiecznej obsługi tych urządzeń oraz stosować środki ochrony indywidualnej.

4.5 Stanowiska postoju sprzętu mechanicznego, sprężarek, agregatów prądotwórczych należy wyposażyć w podręczny sprzęt gaśniczy w ilości, co najmniej jednej gaśnicy o masie środka gaśniczego min. 2 kg lub 3 dm^3.

4.6 Usuniętą nawierzchnię bitumiczną lub betonową należy układać osobno, nie mieszając z gruntem, w odległości minimum 0,60 m od brzegu wykopu obudowanego lub poza granicą klina odłamu gruntu. Dalszy sposób postępowania z odpadami powinien być zgodny z Instrukcją Postępowania z Odpadami.

4.7 Odkryte elementy uzbrojenia terenu powinny być zabezpieczone w sposób uniemożliwiający ich uszkodzenie (w miarę możliwości wg wskazań ich właściciela).

4.8 W razie odkopania niewypałów lub przedmiotów trudnych do zidentyfikowania pracę należy przerwać, miejsce zabezpieczyć i natychmiast powiadomić o znalezisku przełożonego, który powiadamia policję i władze administracyjne terenu.

4.9 W przypadku odkrycia szczątków fortyfikacji, osad, przedmiotów mogących być zabytkami należy przerwać pracę, zabezpieczyć wykop i natychmiast powiadomić przełożonego, który powiadamia władze administracyjne terenu i służby archeologiczne.

4.10 W przypadku napotkania drzew lub ich korzeni podczas prowadzenia prac ziemnych należy przestrzegać przepisów o ochronie środowiska.

4.11 Jakiekolwiek wykopy o pionowych ścianach o głębokości ponad 1 m muszą być zabezpieczone przed obsuwaniem się poprzez zastosowanie odpowiednich szalunków. Materiały do wykonywania szalunku nie mogą być uszkodzone, a elementy prefabrykowane powinny posiadać atest wytrzymałościowy. Przy zabezpieczeniu ścian szalunkiem należy stosować się do instrukcji obsługi / DTR stosowanego urządzenia.

4.12 Zabezpieczenie ścian w gruntach podmokłych, kurzawkowych, słabo zwięzłych narażonych na drgania należy wykonywać od momentu zaobserwowania pierwszych objawów „płynięcia" ścian, praktycznie od 0,0 m.

4.13 Wykonywanie wykopu bez zabezpieczenia ścian jest dopuszczalne:

- w gruntach zwięzłych, bez dopływu wody, gdy teren przy wykopie nie jest obciążony w pasie o szerokości równej głębokości wykopu -do głębokości 1,0 m,
- w gruntach o wytrzymałości potwierdzonej badaniami i dokumentacją geologiczno - inżynierską lub skalistych - do głębokości 2,0 m.

4.14 Wykonywanie wykopów bez zabezpieczenia ścian może być prowadzone tylko poprzez zebranie klina odłamu gruntu tj. pochylenie ścian od dna wykopu do wierzchu i winien być zachowany właściwy stosunek głębokości do odległości brzegu wykopu, mierzony w poziomie. Bezpieczne pochylenie ścian powinno być określone w dokumentacji projektowej, wówczas, gdy:

- roboty ziemne wykonywane są w gruncie nawodnionym,
- teren przy skarpie wykopu ma być obciążony w pasie równym głębokości wykopu,

- grunt stanowią iły skłonne do pęcznienia,
- wykopu dokonuje się na terenach osuwiskowych,
- głębokość wykopu wynosi więcej niż 4,0 m.

4.15 Zasięg klina odłamu gruntu L_1 (wg. rysunku) tj. stosunek (współczynnik) głębokości do odległości brzegu wykopu, mierzony w poziomie uzależniony jest od struktury i zwięzłości gruntu.

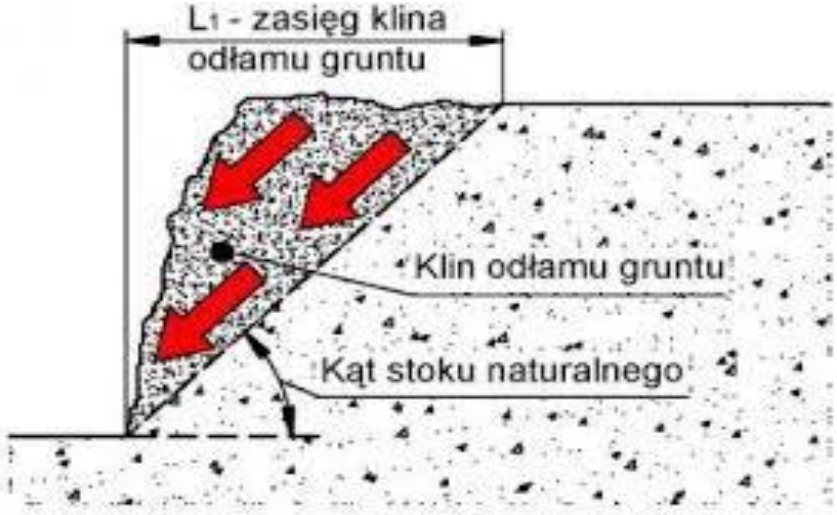

4.16 Współczynniki zasięgu klina odłamu w zależności od rodzaju gruntu przedstawiono poniżej;

- Kat. I - **1 : 1,5** - grunty sypkie (piaski),
- kat. II - **1 : 1,25** - grunty mało spoiste i słabo spoiste (ziemie uprawne, bez widocznej zawartości piasku, żwiry, mułki),,
- kat. III - **1 : 1** - skały spękane, rumowiska zwietrzelinowe i budowlane, żwiry z otoczakami,
- kat. IV - **2 : 1** - grunty spoiste (gliny, iły),
- kat. V - ściany pionowe.

Dokładne określenie nachylenia skarpy należy każdorazowo określić indywidualnie w zależności od rodzaju gruntu i poziomu wód gruntowych.

4.17 Ściany powinny być proste, bez nawisów i wgłębień, mogących obsypywać się w czasie wykonywania prac.

4.18 Powierzchnia dna powinna zapewniać możliwość swobodnego poruszania się określonej liczbie osób oraz operowania narzędziami i materiałami w czasie wykonywania pracy.

4.19 Jeśli na dnie dołu montażowego gromadzi się woda, należy w dogodnym miejscu wykonać obniżenie (dół) spływowe i zastosować sprzęt do odpompowania wody.

4.20 Na dnie dołu montażowego należy umieścić pomost (deski) zabezpieczający monterów przed pracą w warunkach niebezpiecznych.

4.21 Wchodzenie i wychodzenie po konstrukcji szalunku jest niedopuszczalne.

4.22 Do wchodzenia do wykopu mogą służyć tylko drabiny lub schodnie ziemne w wykopach nieszalowanych i zwięzłym gruncie. Wierzch drabiny powinien sięgać ok. 0,75 m ponad poziom gruntu. Odległości pomiędzy wejściami do długich wykopów winny wynosić maksymalnie 20 m.

4.23 Zabezpieczenie ażurowe (niepełne) może być stosowane w gruntach zwartych, od III kategorii oraz do 3,0 m głębokości, lecz tylko w okresie letnim. Stosowanie szalunków ażurowych w okresie zimowym jest zabronione.

4.24 Górne krawędzie zabezpieczenia ścian wykopu powinny wystawać minimum 15 cm ponad teren.

4.25 Wchodzenie i wychodzenie po konstrukcji szalunku jest niedopuszczalne.

4.26 Pogłębianie wykopu bez szalowania może odbywać się warstwami:

- do 0,5 m w gruntach spoistych,
- do 0,3 m w pozostałych.

4.27 W każdej fazie robót pracownicy powinni znajdować się w strefie zabezpieczonej szalunkiem.

4.28 W terenach podmokłych lub podczas długotrwałych prac należy wykonać kanały odwadniające i obniżenie terenu, w pasie odpowiadającym trzykrotnej głębokości wykopu (ukosowanie minimum 2°), w stosunku do brzegu wykopu, umożliwiające odpływ wód opadowych.

4.29 Każdorazowe wznowienie prac w wykopie, wymaga skontrolowania stanu elementów szalunku, wejść i stabilności skarp.

4.30 Ręczne usuwanie urobku z wykopu głębokiego, uniemożliwiającego jednofazowe i bezpieczne wyrzucanie ziemi, należy prowadzić z zastosowaniem pomostu przerzutowego.

4.31 Praca na pomoście przerzutowym może się odbywać po odsunięciu kopaczy na bezpieczną odległość.

4.32 Pomost usytuowany w połowie głębokości powinien posiadać konstrukcję zapewniającą stabilność i wytrzymałość na obciążenie urobkiem i pracownikiem przerzucającym ziemie oraz powierzchnię umożliwiającą bezpieczną pracę.

4.33 Zabezpieczeniem przed obsypywaniem się urobku z pomostu winna być deska krawężnikowa o wysokości min. 0,15 m. Pomost winien także posiadać poręcz na wysokości 1,10 m, zabezpieczającą pracownika przed upadkiem.

4.34 Urabianie mechaniczne wykopów wymaga wyznaczenia strefy niebezpieczeństwa dla pracujących maszyn, ogrodzenia jej oraz umieszczenia tablic ostrzegających o niebezpieczeństwie

4.35 Koparka powinna być ustawiona w sposób zapewniający bezpieczeństwo pracy:

- odległość od brzegu wykopu powinna wynosić co najmniej 0,6 m więcej niż wynosi granica klina odłamu dla danej kategorii gruntu,
- powinna być zachowana możliwość swobodnego obrotu kabiny i ramienia koparki,

- miejsce ustawienia powinno być wyrównane, stabilne pod wszystkimi kołami, kąt wzniesienia wzdłużnego nie powinien być większy niż 30° i pochylenia bocznego do 15°.

4.36 W czasie przerw w pracy łyżka koparki winna być opuszczona, a koparka zabezpieczona przed przypadkowym, samoczynnym przemieszczeniem się.

4.37 W czasie przejazdu koparki łyżka powinna znajdować się w położeniu transportowym, opuszczana do wysokości 1,0 m nad terenem. W łyżce nie wolno przewozić materiałów, narzędzi, beczek z paliwem itp.

4.38 W czasie pracy koparki w wyznaczonej strefie niebezpiecznej nie mogą znajdować się ludzie, a w szczególności:

- pomiędzy koparką a wykopem, pod ramieniem łyżki, nawet jeśli nie pracuje,
- pomiędzy koparką a pojazdem ładowanym oraz na skrzyni ładunkowej pojazdu,
- w wykopie, w strefie nabierania urobku i obrotu.

4.39 Poszczególne ruchy koparki – opuszczanie, nabieranie, obrót, rozładunek – powinny być przedzielone momentem bezruchu, tj. nie mogą być wykonywane dwie czynności jednocześnie, np. obrót i rozładunek.

4.40 Wysypanie urobku z łyżki na skrzynię pojazdu może się odbyć maksymalnie z wysokości 0,5 m, a przy ładunku kamienistym - 0,25 m.

4.41 Odpowiedzialny powinien przerwać pracę i nakazać opuszczenie wykopów i sprzętu w niesprzyjających warunkach atmosferycznych jak intensywne opady deszczu, burza z wyładowaniami. Ponadto urabianie koparką należy przerwać przy silnym wietrze i słabej widoczności (zmrok lub zamglenie).

5. Zakończenie pracy lub ich przerwanie

5.1 Przerwanie prac ziemnych na dłuższy okres może nastąpić pod warunkiem zabezpieczenia miejsca pracy.

5.2 Likwidacja wykopów, a zwłaszcza rozbiórka szalunków powinna się odbywać z zachowaniem środków ostrożności pod bezpośrednim nadzorem osoby odpowiedzialnej.

5.3 Wycinanie lub rozbieranie szalunku należy rozpocząć od dołu, odcinkami nie większymi niż:

- 0,5 m w gruntach spoistych,
- 0,3 m w pozostałych gruntach.

5.4 Do zasypywania wykopów nie należy używać ziemi zmieszanej z materiałami organicznymi (drewno, trawa, krzewy) lub z elementami metalowymi lub betonowymi. Szczególnie odnosi się to do nadkładu nad rurociągami i kablami.

5.5 Po każdorazowym zasypaniu warstwy wykopu grunt należy zagęścić . Zasypywanie ułożonego rurociągu, przewodów należy wykonywać szczególnie starannie, zgodnie z dokumentacją techniczną budowy. Taśma i przewód znacznikowy nie może uleć zerwaniu i przesunięciu.

5.6 W przypadku konieczności pozostawienia na pewien czas zasypanego wykopu w celu jego naturalnej sedymentacji, należy to miejsce ogrodzić i oznakować.

5.7 Zasypywanie wykopów bezpośrednio ze skrzyni pojazdów – wywrotek jest niedozwolone.

5.8 W sytuacji, gdy stopniowe wycinanie szalunku jest utrudnione z uwagi na niską spoistość gruntu, drgania komunikacyjne, dopływ wody itp., należy go pozostawić w wykopie usuwając tylko elementy wystające ponad powierzchnię, a wykop zasypać.

6. Wykaz sprzętu i środków zalecanych do wykonania prac

6.1 Sprzęt, narzędzia i materiały pomocnicze:

- sprzęt mechaniczny do robót ziemnych (koparki, spychacze, ładowarki, itp.),
- szalunek modułowy lub materiały do wykonania szalunku,
- urządzenia do cięcia asfaltu,
- piły do cięcia drewna,
- sprężarki,
- agregaty prądotwórcze,
- sprzęt oświetleniowy,
- młoty udarowe,
- zagęszczarki do gruntu,
- pompy szlamowe,
- narzędzia ręczne do robót ziemnych (łopaty, kilofy, łomy, itp.),
- drabiny,
- bariery, taśmy, linki, szpilki do wygrodzenia terenu,
- tablice informacyjno – ostrzegawcze,
- światła ostrzegawcze,
- tlenomierze,
- środki łączności

6.2 Środki ochrony indywidualnej oraz sprzęt bhp i ppoż.:

- odzież ochronna,
- obuwie bezpieczne,
- rękawice ochronne,
- rękawice antywibracyjne,
- hełmy,
- ochronniki słuchu,
- okulary ochronne,
- osłony twarzy,
- kamizelki ostrzegawcze,
- szelki bezpieczeństwa,
- linki asekuracyjne,
- apteczka pierwszej pomocy,

- podręczny sprzęt przeciwpożarowy (gaśnice śniegowe lub proszkowe, koc gaśniczy).

Uwaga:
W ramach prowadzonych prac mogą zostać dodatkowo użyte sprzęt i materiały nieujęte w wykazach. Decyzję o zastosowaniu odpowiednich materiałów, narzędzi i sprzętu oraz środków ochrony indywidualnej, sprzętu bhp i ppoż., w zależności od potrzeb i zagrożeń, podejmuje Odpowiedzialny.

V. Dokumenty związane

1. Zasady organizacji, wykonywania i dokumentowania prac niebezpiecznych.

VI. Karta zmian i przeglądu

Lp.	Data zmiany/przeglądu (uzupełnia Biuro Regulacji)	**Ogólny opis zakresu zmiany** (nr punktu/ załącznika, zmiana odpowiedzialności, nowy tryb postepowania w punkcie…)
1.	03.09.2020	Pkt. 4.15 określono pojęcie zasięg klina odłamu gruntu
2.	03.09.2020	Pkt. 4.16 wprowadzono współczynniki zasięgu klina odłamu w zależności od struktury i zwięzłości gruntu.
3.	03.09.2020	Pkt. 6 zaktualizowano wykaz sprzętu i środków zalecanych do wykonania prac

VII. Historia wersji

Numer wydania	Numer Zarządzenia	Data Zarządzenia	Początek okresu obowiązywania	Koniec okresu obowiązywania
1.	95/2016	06.12.2016	01.01.2017	13.09.2020

Załącznik nr 5 do Umowy Ramowej

PROTOKÓŁ ODBIORU KOŃCOWEGO

...., dn. .....
pieczęć jednostki

Zlecenie nr .....

Adres.....

I. Przedstawiciele stron w składzie:
   1. Kierownik .....
   2. Przedstawiciel Wykonawcy .....
   3. ....

stwierdzają, że zakończono roboty towarzyszące pracom na sieci gazowej.

II. Załączniki:
   - protokół odbioru / przekazania zajętego terenu właścicielowi - zarządcy ☐
   - protokół badania stopnia zagęszczenia gruntu ☐
   - pisemna gwarancja/rękojmia ☐
   - dokumentacja fotograficzna (wykop, ew. zabruk i końcowe odtworzenie) ☐
   - inne ☐

OBMIAR

Lp.	Pozycja z * Tabeli nr 1 (zał. 1 do Umowy)	Jedn. miary	Obmiar	Cena jednostkowa netto	Wartość netto	Podatek Vat	Razem
1	*2*	*3*	*4*	*7*	*8*	*8*	*9*
Razem							

Uwaga! Obmiar może ulec zmianie w zależności od wymogów określonych w decyzjach wydanych przez właścicieli/zarządców terenów lub normach dot. obszarów rozgęszczenia gruntu oraz ogólnych zasad technologicznych stosowanych podczas odtwarzania nawierzchni terenu.

Uwagi.....

Podpisy: 1. ....., 2. ....., 3. .....

Załącznik nr 6 do Umowy

CENY JEDNOSTKOWE

Elementy podlegające demontażowi i odtworzeniu
po pracach na sieci gazowej

TABELA NR 1

L.p.	Typ nawierzchni i inne elementy do odtworzenia	Jedn. miary	Cena jednostkowa netto (PLN)
1	2	3	4
1.	Wykopy liniowe lub jamiste (wykonywane sprzętem mechanicznym lub ręcznie) realizowane w trybie prac awaryjnych	m^3	
2.	Wykopy liniowe lub jamiste (wykonywane sprzętem mechanicznym lub ręcznie) realizowane w trybie prac eksploatacyjnych, remontowych	m^3	
3.	Wykonanie przecisku / przewiertu z montażem rury osłonowej z PE (SDR 17,6) lub stal (w tym roboty ziemne)	x	x
3.1	do DN63 / DN65 włącznie	mb	
3.2	od DN90 / DN80 do DN160/ DN100 włącznie	mb	
3.3	powyżej DN160 / DN100	mb	
4.	Zasypywanie wykopów – z zagęszczeniem gruntu	m^3	
5.	Wywóz gruntu (ziemia/żwir/piasek itp.)	m^3	
6.	Wywóz gruzu	m^3	
7.	Rozebranie nawierzchni gruntowej	m^2	
8.	Odtworzenie nawierzchni gruntowej	m^2	
9.	Rozebranie trawnika	m^2	

10.	Odtworzenie trawnika	m^2	
11.	Rozebranie nawierzchni z kostki betonowej	m^2	
12.	Odtworzenie nawierzchni z kostki betonowej	m^2	
13.	Rozebranie nawierzchni z kostki granitowej	m^2	
14.	Odtworzenie nawierzchni z kostki granitowej	m^2	
15.	Rozebranie nawierzchni z trylinki lub płyt chodnikowych	m^2	
16.	Odtworzenie nawierzchni z trylinki lub płyt chodnikowych	m^2	
17.	Rozebranie nawierzchni betonowej	m^2	
18.	Odtworzenie nawierzchni betonowej	m^2	
19.	Rozebranie nawierzchni z kruszywa, tłucznia itp.	m^2	
20.	Odtworzenie nawierzchni z kruszywa, tłucznia itp.	m^2	
21.	Rozebranie nawierzchni z płyt betonowych drogowych	m^2	
22.	Odtworzenie nawierzchni z płyt betonowych drogowych	m^2	
23.	Rozebranie nawierzchni z asfaltu (jezdnia)	m^2	
24.	Odtworzenie nawierzchni z asfaltu (jezdnia)	m^2	
25.	Rozebranie nawierzchni z asfaltu (chodnik)	m^2	
26.	Odtworzenie nawierzchni z asfaltu (chodnik)	m^2	
27.	Ustawienie krawężników przy jezdni	mb	

28.	Ustawienie obrzeży chodnikowych	mb	
29.	Projekt organizacji ruchu	szt.	
30.	Badanie stopnia zagęszczenia gruntu	szt.	

Rodzaje robót renowacyjnych dodatkowych, nie ujętych w tabeli nr 1 będą rozliczane następująco: Oferent przedstawi stawki robocizny „R” oraz narzutów „Kp” i „Z” dla celów kosztorysowania i wyliczy średnią cenę robocizny z narzutami wg wzoru:

$$R+\left(\frac{RxKp}{100}\right)+\left(R+\frac{RxKp}{100}\right)x\frac{Z}{100}$$

TABELA NR 2

l.p.	**Rodzaj robót**	***Stawka „R”* (zł/r-g)**	***Narzuty „Kp”* od R+S (%)**	***Narzuty „Z”* od R+Kp(R) +S+Kp(S) (%)**	**Średnia cena netto robocizny z narzutami wynikająca ze stawek (zł)**
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1.	Roboty dodatkowe				

Słownie:

Stawka „R” …… zł (netto)

Narzuty „Kp” …… %

Narzuty „Z” …….. %

ZAŁĄCZNIK NR 7

REGULAMIN ZLECANIA ROBÓT TOWARZYSZĄCYCH PRACOM NA SIECI GAZOWEJ

1. Właściwe Gazownie zlecają roboty towarzyszące pracom na sieci gazowej osobiście, telefonicznie za pomocą faksu lub pocztą elektroniczną na numery lub adresy określone w § 3.3 Umowy na druku „Zamówienie CZĘŚĆ I" – Załącznik nr 1 do Regulaminu decydując, w którym z dwóch trybów Wykonawca będzie realizował zlecenie:
    1) w trybie zgłaszania prac awaryjnych – podjęcie działań przez Wykonawcę następuje niezwłocznie po zgłoszeniu awarii, jednak nie dłużej niż w przeciągu 4 godzin od powiadomienia o miejscu awarii osobiście, telefonicznie, za pomocą faksu lub pocztą elektroniczną na numery lub adresy określone w § 3.3 Umowy. Powyższe zasady obowiązują całodobowo również w święta i dni ustawowo wolne od pracy,
    2) w trybie zgłaszania prac eksploatacyjnych/remontowych/modernizacyjnych – podjęcie działań w terminie uzgodnionym z Zamawiającym według Zamówienia, przy czym roboty winny zostać wykonane przez Wykonawcę najpóźniej w terminie 7 dni po przekazaniu Zamówienia przez Zamawiającego (z wyłączeniem dni wolnych od pracy i ustawowo wolnych od pracy) osobiście, za pomocą faksu lub pocztą elektroniczną na numery lub adresy określone w § 3.3 Umowy.
2. Uprawniony przedstawiciel Zamawiającego zatwierdza „Zamówienie" do kwoty określonej w posiadanych (przez podpisujących) pełnomocnictwach.
3. Przyjęcie przez Wykonawcę Zamówienia jest równoznaczne z przekazaniem mu miejsca prowadzenia prac przez właściwą terenowo Gazownię.
4. Wykonawca odsyła faksem lub mailem Zamawiającemu, lub bezpośrednio przekazuje na miejscu wykonania usługi uprawnionemu przedstawicielowi Zamawiającego, niezwłocznie po wykonaniu wykopu, wypełnionej i podpisanej Części II formularza Zamówienia, potwierdzającej powierzchnię i głębokość wykopu.
5. Wykonawca zapewnia zajęcie terenu, organizację ruchu w pasie drogowym lub poza pasem drogowym, na minimalny niezbędny okres zapewniający wykonanie prac przez Gazownie i przywrócenie ruchu lub/i odtworzenie nawierzchni zgodnie z warunkami właściciela/zarządcy zajmowanego terenu.
6. W przypadku realizacji prac w trybie zgłaszania prac awaryjnych, przy zgłoszeniu do zarządcy drogi awaryjnego zajęcia terenu, Zamawiający, wraz z Zamówieniem, przesyła Wykonawcy kopię zgłoszenia.
7. Mistrz nadzorujący prace na sieci gazowej lub uprawniony przedstawiciel Zamawiającego potwierdza zgodność parametrów wykopu z obmiarem, składając podpis pod Częścią II formularza Zamówienia.
8. Właściwa terenowo Gazownia zawiadamia Wykonawcę o wykonaniu prac telefonicznie lub faksem/drogą elektroniczną przy użyciu druku „Zgłoszenie zakończenia robót na sieci gazowej" – Załącznik nr 2 do Regulaminu.
9. Właściwa terenowo Gazownia prowadzi ewidencję zleconych robót towarzyszących pracom na sieci gazowej (m.in. adres, data zgłoszenia zakończenia robót na sieci gazowej, data przywrócenia ruchu) i przekazuje ją na koniec miesiąca do właściwej Sekcji ZMS.
10. Kierownik Gazowni w przypadku niedotrzymania przez Wykonawcę warunków umowy, jest uprawniony do naliczania i żądania od Wykonawcy kar umownych (nota obciążeniowa).

11. Po zakończeniu robót – uporządkowaniu zajętego terenu i przywróceniu go do stanu pierwotnego Kierownik Gazowni i przedstawiciel Wykonawcy podpisują „Protokół odbioru końcowego” – Załącznik nr 5 do Umowy, który jest podstawą do rozliczenia zlecenia.

Załączniki:

1. Zamówienie
2. Zgłoszenie zakończenia robót na sieci gazowej

KLAUZULA ANTYKORUPCYJNA

1. Każda ze Stron zaświadcza, że w związku z wykonywaniem niniejszej Umowy zachowa należytą staranność i stosować się będzie do wszystkich obowiązujących Strony przepisów prawa w zakresie przeciwdziałania korupcji wydanych przez uprawnione organy w Polsce i na terenie Unii Europejskiej, zarówno bezpośrednio, jak i działając poprzez kontrolowane lub powiązane podmioty gospodarcze Stron.
2. Każda ze Stron zaświadcza, że wdrożyła procedury przeciwdziałania korupcji i konfliktowi interesów.
3. Każda ze Stron dodatkowo zaświadcza, że w związku z wykonywaniem niniejszej Umowy stosować się będzie do wszystkich obowiązujących Strony wymagań i regulacji wewnętrznych odnośnie standardów etycznego postępowania, przeciwdziałania korupcji, zgodnego z prawem rozliczania transakcji, kosztów i wydatków, konfliktu interesów, wręczania i przyjmowania upominków oraz anonimowego zgłaszania i wyjaśniania nieprawidłowości, zarówno bezpośrednio, jak i działając poprzez kontrolowane lub powiązane podmioty gospodarcze Stron.
4. Strony zapewniają, że w związku z zawarciem i realizacją niniejszej Umowy żadna ze Stron, ani żaden z ich właścicieli, udziałowców, akcjonariuszy, członków zarządu, dyrektorów, pracowników, podwykonawców, ani też żadna inna osoba działająca w ich imieniu, nie dokonywała, nie proponowała, ani nie obiecywała, że dokona, nie zaproponuje, ani też nie obieca, że dokona, ani nie upoważni do dokonania żadnej płatności lub innego przekazu stanowiącego korzyść finansową, ani też żadnej innej korzyści bezpośrednio lub pośrednio żadnemu z niżej wymienionych:
   (i) członkowi zarządu, dyrektorowi, pracownikowi, ani agentowi Strony lub któregokolwiek kontrolowanego lub powiązanego podmiotu gospodarczego Stron,
   (ii) funkcjonariuszowi publicznemu, rozumianemu jako osobie fizycznej pełniącej funkcję publiczną w znaczeniu nadanym temu pojęciu w systemie prawnym kraju, w którym dochodzi do realizacji niniejszej Umowy, lub w którym znajdują się zarejestrowane siedziby Stron lub któregokolwiek kontrolowanego lub powiązanego podmiotu gospodarczego Stron;
   (iii) partii politycznej, członkowi partii politycznej, ani kandydatowi na urząd państwowy;
   (iv) agentowi ani pośrednikowi w zamian za opłacenie kogokolwiek z wyżej wymienionych; ani też
   (v) innej osobie lub podmiotowi – w celu uzyskania ich decyzji, wpływu lub działań mogących skutkować jakimkolwiek niezgodnym z prawem uprzywilejowaniem lub też w dowolnym innym niewłaściwym celu, jeżeli działanie takie narusza lub naruszałoby przepisy prawa w zakresie przeciwdziałania korupcji wydane przez uprawnione organy w Polsce i na terenie Unii Europejskiej, zarówno bezpośrednio, jak i działając poprzez kontrolowane lub powiązane podmioty gospodarcze Stron.
5. Strony są zobowiązane do niezwłocznego wzajemnego informowania się o każdym przypadku naruszenia postanowień niniejszej klauzuli antykorupcyjnej. Na pisemny wniosek każdej ze Stron, druga Strona niezwłocznie dostarczy informacje i udzieli odpowiedzi na uzasadnione pytania, które dotyczyć będą wykonywania niniejszej Umowy w zakresie zgodności z postanowieniami niniejszej klauzuli antykorupcyjnej.
6. Każda ze Stron zaświadcza, iż w okresie realizacji niniejszej Umowy zapewnia każdej osobie działającej w dobrej wierze możliwość zgłaszania naruszeń prawa za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: naduzycia@psgaz.pl lub sygnalista@psgaz.pl.
7. W przypadkach stwierdzenia podejrzenia działań korupcyjnych dokonanych w związku lub w celu wykonania niniejszej Umowy przez jakichkolwiek przedstawicieli każdej ze Stron, Strony zobowiązują się do współpracy w dobrej wierze w celu wyjaśnienia okoliczności dotyczących możliwych działań korupcyjnych.

Zał. nr 1 do Regulaminu

Zamawiający:

Adresat zamówienia:

ORYGINAŁ / KOPIA *

Warunki płatności: przelew 30 dni

ZAMÓWIENIE W TRYBIE ZGŁASZANIA PRAC AWARYJNYCH / EKSPLOATACYJNYCH/REMONTOWYCH/MODERNIZACYJNYCH *

nr _____ z dnia _____ do umowy nr _____ z dnia _____

Sprawę prowadzi: .....tel. kont:.....fax:.....

Adres wykonania usługi: _____

Ceny uzgodnione ze zleceniodawcą wg umowy z dnia …….

Termin wykonania robót: ……..

Zamówiono z przeznaczeniem dla: _____
(jedn. organizacyjna)

* - niepotrzebne skreślić

Część I Przedmiar robót							
Lp	Nazwa usługi	Jednostka miary	Ilość	Cena jednostkowa netto	Wartość netto	Podatek Vat.	Razem
Razem							

Rozliczenie nastąpi na podstawie protokołu odbioru końcowego.

.....
Podpis osoby zlecającej

…….
Podpis osoby zatwierdzającej

.....
Podpis wykonawcy potwierdzający przyjęcie zlecenia

Część II OBMIAR

Lp.	Pozycja z * Tabeli nr 1 (zał. 1 do Umowy)	Jedn. miary	Obmiar	Cena jednostkowa netto	Wartość netto	Podatek Vat	Razem
1	*2*	*3*	*4*	*7*	*8*	*8*	*9*
Razem							

Uwagi.....

Podpisy: 1. ....., 2. ....., 3. .....

Załącznik nr 2 do Regulaminu

....., dn. .....

.....
pieczęć jednostki eksploatującej

ZGŁOSZENIE ZAKOŃCZENIA ROBÓT NA SIECI GAZOWEJ

Zlecenie nr .....

Adres.....

.....

Zlecam do zasypki i odtworzenia do stanu pierwotnego miejsca zajętego terenu po pracach na sieci gazowej.

.....
podpis / pieczęć

Otrzymują:

1. Wykonawca